

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad cat olicarum partium: proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., $\frac{1}{2}$ évre 6 kor., $\frac{1}{4}$ évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Főszerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytűződéken.

Közutivasut Székesfehérváron.

Irta: RAUSCHER BÉLA.

A forgalmi statisztika egy meglepő adatára akarom az olvasó figyelmét ráterelni.

A folyó évben Székesfehérvárott a pályaudvaron az érkezők illetőleg az elutazók száma 700.000 t tesz ki. E ténnyől nagyon érdekes és hasznos következtetéseket lehet vonni; ami az alábbiakból fog kitérseni. — A 700.000 utas reális alapját képezheti egy közúti vasut tervezésének és ezzel a városnak egy új jövedelmi forrást lehetne könnyű szerrel teremteni.

A közúti vasutat személy- és teher áru forgalom lebonyolítására használhatók fel. A legszegényebbek is módjában volna csekély néhány fillérért a városból a vasutra vezető hosszú utat néhány perc alatt megtenni, másrészt a gyárosnak, iparosnak és kereskedőknök régi óhaja teljesülne, mert így lehetővé válna a költséges kocsii fuvardíjat és időt rabló átrakodást mellőzni és szállítmányukat közvetlenül a gyártelepre, illetve raktárhelyiségeikbe szállíttatni.

Nem új eszme a közúti vasut létesítése, csak fel akarjuk frissíteni és oly alapra tettetni, mely számolván a mostani viszonyokkal, tényleg ki is viheto, mert gazdaságos. Számításaim bevezetésekép bátor vagyok egy kis statisztikát nyújtani az évről-évre emelkedő utasok számáról, amely biztosítékot nyújt arra, hogy

a közúti vasutat igénybe vevők száma évről-évre lényegesen fog gyarapodni.

Év	Érkezett	Indult
1900	226,322	259,617
1901	233,652	244,975
1902	241,821	276,217
1903	244,614	276,399
1904	310,138	302,738
1905	300,152	322,996
1906	306,429	293,584

Az utóbbi adat f. év október hó végéig van megállapítva és így ez év végéig az érkező utasok száma 360,000-re az elindultak száma 352,000-re azaz kikerekítve 700,000-re tehető,

Igaz, hogy az átszálló utasok sok és ezek szintén bennforgalmatnak a 700,000-ben, ha új jegyet váltanak, viszont a katonák (tisztok is) és azok, kik kijárnak ügyes-bajos dolgait végzendő a személy- és teherpályaudvarra, nincsenek beszámítva.

Az érkezett waggon rakományok száma csak megközelítőleg jelezhető és a számításban csupán a Vörösmarty-téren, a Simor-utcában levő fakereskedők, a Felmayer-gyár és az „Árpád“-fürdő szállítmányai vétettek figyelembe, kik részére egy külön vonal építése tervezetik. A megközelítő szám puhatolódásaim alapján 2500, de természetesen a biztosabb alapot egy összehívandó megbeszélés lenne hivatva megállapítani. A felsorolt adatokból önként adódnak meg az építendő vasúti vonalak.

Az egyik, a 2,6 km. hosszú vonal a személy pályaudvarból kiindulva a Deák Ferenc-

utcán, a Budai uton, Kossuth-utcán, Bank-utcán, a Püspöki palota mentén a Nádor-utcán keresztül a Magyar Király szállodaig terjedne.

A teher szállítmányokat a teherpályaudvarból a Széchenyi-utcán, Vörösmarty-téren és a Simor-utcán át a Felmayer gyárig 2 km. hosszú utvonalon lehetne továbbítani. A Vörösmarty-téren a vonal összekötését nyerne.

Természetesen a vasut csak egy létesülhetne, ha az építkezés lehetőleg olcsón, de mindamelllett a követelményeknek teljesen megfelelően létesíttetnék. Célunknak leginkább a Békéscsabán levő alföldi gazdasági vasut mintája felülne meg 76 cm. nyomtávolságú bensiir. electro-motoros üzemmél, mert a tiszta villamos üzem ily kisebb forgalma vasutnál nem gazdaságos, nem pedig azért, mert 2-3 kocsii üzemenél villamos központ építése, egy 50-60 lóerejű gép üzemben tartása és a felső vezeték és oszlopok felállítása lehetetlen hogy gazdaságos legyen. Ezzel szemben a motoros üzem megbecsülhetetlen előnye, hogy csak akkor fogyaszt benzint, ha a kocsii lényeg üzemben van, s csupán annyit a mennyit egy-egy kocsii továbbítására szükséges. Másrészt csupán a vörösréz vezeték és a vas-oszlopok többé kerülnek mint a motoros üzemenél maga a pálya, — mi igazán nagy összeget tesz ki, — elmarad a költséges központ és berendezése.

A békéscsabai vasutról nyert adatok alapján a nálunk létesítendő közúti vasut költségeit összeállítottam s a várható jövedelem a következő:

Csaló d v a.

*Egy nyári éjnek varázslatos átma
Voll a szerelmed, édes anyjatom,
Azt élizte a hajnal pirkaada,
Ez tovasszállt egy csendes alkonyon.
A hüllenség régen megbocsátám,
És némán hordom szívem sebeit,
De szerelmem olyan, mint szivárvány,
Mely ragyog, fénylik, haj, de nem hevít.*

*Tudod, te voltál nekem a világon
Legdrágább kincsem, életem, mindenem,
Mi gyöngyharmat a lankadó virágon,
Mi csillagfény a sötét éjjelen.
De most már csak így, vérsz szívvel árván,
Rovom a lélek lassu perceit,
Szerelmem ég, de lángja, mint szivárvány,
Csak ragyog, fénylik, haj, de nem hevít.*

*Csak egy álommal vagyok most szegényebb,
— Hisz oly sok álom volt már énekenem,
Mint nyári éjfel bolygó lidércfények,
Vezettek-csallak át az életem.
Most is sirallak, hullatom teáérted
Mérhellen bunnak fájó könnyeit,
Oda van leltem legszebb álmodása,
Bár még szerelk, de szerelmem lángja,
Mint szivárvány, csak fénylik s nem hevít.*

Marton Pál.

Erzsébet ünnepén.

— A Fejérmegyei Napló eredeti tárcája. —
Mondotta a főreáliskola ünnepségén. Kelenen Béla igazgató.

2.

Nehéz volna magmondani, miben volt nagyobb: a magyar irodalom lelkes pártolásában-e, avagy a világirodalom nagy szellemeinek szeretetében? Nem csoda, hogy megértett minden nagy költőt, hiszen maga is költő volt egész lényében. Kettős világban élt. Abban, melyhez mint királyné tartozott s melyben rang, születés, cím, vagyon voltak irányadók — s egy másikban, melyben csak egy élkelőség van: a szellemé. Leghívebb barátai, mindennapos kísérői voltak azok a lángelmék, kik soha el nem apadó fénytel ragyognak a költészet örökkévaló birodalmában.

Eredetiben olvasta Shakspeare-t, a lélek oceanjának halhatatlan buvárat — mint Castelar nevezi. — Olvasni jobban szerette, mint színpadon látni, mert — mint mondta — ha olvassuk, akkor a költő egyuttal színészünk is s meghatottságunk nem külső színpadi eszközöktől függ, hanem a mély érzelmeiktől, melyeket a költő a szívünkben fel tud ébreszteni. Talán még jobban vonzódtott az angol irodalomnak Shakspeare után legnagyobb alakjához: lord Byronhoz. Mikor műveit először olvasta, még egész Európát izzalomban tartotta ez az izzó szellemű költő, aki a görög szabadságharcban szenvedett halálával megváltotta tévelygő életének hibáit és botrányait.

A boldogtalanságnak, kétségbeesésnek, világfájdalomnak sötét szívű dalnoká elszakíthatatlanul magához láncolta Erzsébet királynét, a legütszább női lelket. Ne ütközzünk meg rajta. „Byron költészetében — mondja életirója — van valami búvós, valami varázsló. Két eszmekör ölelkezik benne: az egyik, mely alászáll a sötétséghez, melynek viharos énekeiben ama gyarló lények zokogását halljuk, akik a rossznak békóiban henteregnek; és a másik, amely felemelkedik a viláosságához, visszatükrözi a csillagok összhangját és a legfőbb jóra szegezi biztos tekintetét.”

A világfájdalomnak másik nagy költőjéről, a német Heine Henrikről mindenki tudja, hogy kedvence volt királynénknak. Ő is a szenvedés költője. Tépelődő lelke folytonos ellentétek közt hanyódik s ezért az ő költészetében is ott van az a két ellenkező világ, mely a Byronéban ölelkezik. Az ő keblében is szüntelenül küzd egymással az angyal és a démon, anélkül, hogy valaha egyik a másikat legyőzni bírta. Egyfelől romantikus, a búvós „kék virág” hívó lovagja; másfelől a XIX. századnak frivol, beteg, meghasonlott gyermeke. A képzelet játéknak tündéribbnél-tündéribb képeivel találkozunk költeményeiben, de a fényes magasságból egyszerre a próza sarába zuhanunk. Könny és mosoly, élc és fájdalom, pajkosság és mély érzelme örökös harcát látjuk nála. Az eszmék fenségében és a kifejezés erejében nem éri el Byront, de behelgőbb, változatosabb, kecsesebb nála. Egyben épp oly nagy, mint angol mestere: a természet megszólaltatásában. Nála minden él és érez: a fű, a virág, az erdő, a tenger, a csillag. Festésében

Mai lapunk 6 oldal.

00000655

lelkiismeretemmel, hogy a város közönségét könyvelimlen belevigye egy kétes, kalandos vállalat kockázatába.

Miután az összegyűjtött adatok azt a meggyőződést keltették bennem, hogy a közúti vasut kérdésével a nagyközönségnek a város érdekében behatóbban foglalkozni kívánatos, a nyilvánosságra hozom eddigi tanulmányomat s felkérem a város érdekeit szíven viselő polgártársaimat, hogy szeretettel karolják fel a felvetett eszmét.

Együttal kérem a város élén álló hatóságokat, hogy ezt az ügyet az érdekeltek meghallgatása mellett tüzzék ki napirendre és amennyiben adataim helyességéről meggyőződést szereztek, a város közönségének kényelmét és gazdasági érdekeit előmozdító e vállalatot minél előbb alkossák meg.

Lapunk igen tisztelt előfizetőihez! Kiadóhivatalunk a főzelműben értesítette azon vidéki előfizetőinket, akiknek előfizetési összegei még hátralékban vannak. Annyi súlyos teher nehezedik vállainkra, hogy még a kisebb tételeket sem nélkülözhetjük s ezért ufolyag ez utón is bátorkadunk előbbi kérésünket megismételni.

Kiváló tisztelettel
a kiadóhivatal.

UJDONSÁGOK.

Székesfehérvár, nov. 24.

— **(Pásztorlevél.)** Prohászka Ottokár megyéspüspök ezidei tizenkettedik körlevele most hagyta el a sajtót. A körlevél nagyobbik része gyönyörű főpásztori szöveg a hivatkozott ad-ventre. Aztán anyagi dolgokról esik szó. Majd az egyházmegyei személyi változások következnek.

— **(Egyházmegyei hírek.)** Chay Antal váli plebanus javadalmára kánoni beruházást nyert; Dornis István hitoktatót az egyházmegyei hatóság fölmentette az Oltáregylet titkársága alól s kinevezte az Egyházmegyei Könyvtar igaz-

gatójává; Reichardt Tamás dr. teológiai tanár az Oltáregylet titkára lett; Vass József dr. adonyi segédlelkész Székesfehérvárra hitoktatónak nevezték ki; Kaplány Gyula nagybányai plebanus javadalmáról lemondván, a kegyur bejegyzéssel az ujonnan létesült kislángi plebania adminisztrátora lett; Sümlicz György székesfehérvári felsővárosi segédlelkész Nagybanthosra küldötte plebanushelyettesnek az egyházmegyei hatóság. Káplánokul rendelkeztek: Hálnek Bélát Bicskeről Székesfehérvárra (Felsőváros), Lechner Jánost Zsámbékról Adonyba, Kiss Lipótot Etyekről Zsámbékra és Sebestyén Józsefet Ráckevéről Bicskeré.

— **(Nők szociális tanfolyama.)** Az Országos Katolikus Nővédő Egyesület e hó 26-tól 31-éig szociális tanfolyamot rendez Budapesten a Szent István-Társulat palotájában. A megnyitó beszédet hétfőn, e hó 26-án esti 6 órakor a társulat nagytermében Prohászka Ottokár dr. székesfehérvári megyéspüspök tartja.

— **(Egyházi zene.)** Holnap üli a székesegyházi kórus szent Ceciliának, védőszentjének ünnepét, amely alkalommal a székesegyházban délután 9 órakor Krensz Ignác apátkanonok mondja fényes segédlettel a nagymisét. Előadásra kerül Vavrinecz Mór budavári Mátyástemplomi karnagy ének és zenekarra írt D-dúr miséje, melyet előad a székesegyháznak az alkalommal zenekedvelőkkel megerősített ének és zenekara. Betétek lesznek: Gradualéra „Afferentur regi” vegyeskar Stehletől, Offertoriumkor „Domine Dominus noster” terzett Seyler-től, éneklék Rostagni Carola, Grossinger Brigitta és Hauptmann Anna.

— **(Városy éresek életveszedelemben.)** Városy dr. éresek mostani külföldi utja folyamán, — mint az Alkotmány írja — kétszer volt életveszedelemben. A nimesi vasúti indóház elhagyása után hirtelen meg kellett állni a vonatnak, mert közvetlen a sínpar mellett óriási robajjal egy kőfal dőlt le, mely az előtte levő két vasból való sürgönyoszlopot derékon kettétörtte. A vonat, ha egy perccel korábban érkezik a helyre, a 10 méter hosszú beomlás veszedelmét el nem kerülhette volna. — A másik a Szent Péter-templomban e hó 18-án történt, ahol egy bombát robbantottak fel. Talán senki sem állt közelebb a bombához, mint Városy éresek s a kísérőben levő Horváth Győző dr. érseki irodaigazgató és Városy Károly, akik a tisztogató állványtól, ahol a bomba el volt helyezve, alig pár lépésnyire

álltak. Az volt a szerencse, hogy figyelmük egy oltárkép kötötte le, mert épp az állvány felé tartottak. Így is baj támadt volna, ha a bomba jobban van elkészítve és elhelyezve; de úgy látszik, nem értett jól a mesterséghez az alávaló anarchista, másképp az állványt darabokra szedi a bomba.

— **(Rákóczi ünnep.)** A asákvári plebaniai Cecilia-egyesület védőszentja ünnepe alkalmából hangjegytára berendezése költségeinek fedezésére a katolikus kör helyiségeiben e hó 25-én családi jellegű táncmulatsággal egybekötött Rákóczi-ünnepélyt rendez.

— **(Városi közgyűlés.)** Székesfehérvár törvényhatósága e hó 26-án délelőtt 9 órakor a városi tanácskozási termében rendes havi közgyűlést tart, a következő tárgysorozat alatt:

Az üresedésben levő második-alkapítányi állás betöltése. — Tóth István főjegyző hivatalos jelentése az üresedésben levő választott bizottsági tagság betöltése tárgyában. — Városi tanács be-terjeszti a I.ereskedelemügyi miniszter leirátát a Schützer Jakab-féle szappanfőző s fagyguolvasztó telepre vonatkozólag. — Kiadóhivatal jelentése Pénzes Anna s Vinkóczy Károlynak eladandó városi területéről. — Kiadóhivatal jelentése a Fodor Gyula-féle ház eladása tárgyában. — Kiadóhivatal jelentése Acs András és nejevel köntendő csereszterződéséről. — Kiadóhivatal jelentése Eördögh Rezsőnek eladandó városi területéről. — Városi tanács előterjesztése a déllvasuttal szemben levő telkeknek házhelyekké leendő minősítése tárgyában. — Városi tanács előterjesztése Bognár István s neje által kért telekeldarabolási ügyben. — Városi tanács előterjesztése Arany Jánosné vagyonátruházási ügyében. — Városi tanács előterjesztése Töke István s neje ingatlanából megveendő területre vonatkozólag. — Városi tanács előterjesztése a folyó évre szükséges póthitel tárgyában. — Városi tanács előterjesztése a városi hitoktatók által kért lakbér tárgyában. — A városi tanács előterjesztése övezgy Winkler Mátyásné temetési költsége tárgyában. — A városi tanács előterjesztése a Kossuth-utcai 500 □-öles telek árverés útján való eladásáról. — A városi tanács előterjesztése Lanzerits Antal tanító fizetési előlege tárgyában.

— **(Katolikus egyesületi élet.)** A napokban két külvárosi katolikus egyesületünk rendezett szépsikerű Rákóczi-ünnepélyt. Mult vasárnap a Palotavárosi Katolikus Kör áldozott a vezérlő fejedelem emlékezetének. Az estét Nagel-reiter Alajos dr. elnök tartalmas beszéde vezette

E búsz, magányos könnyecsepp

Szememből mért fakad,
Mely mint a tünd időknek
Emléke itt maradt?

Sok ragyogó testvére,
Sok fényes társa volt,
De búmmal s örömmel
Már niind, mind szertefolyt.

Ködként megsemmisültek
A két kis csillagok,
Amelyek ragyogása
Örömet s büt adott.

Elhalt, mikép a szellő
Szívem szerelme is . . .
Te régi, árva könnyecsepp,
Szertefolyhatsz már te is!

(Ford. Zoltán V.)

Ebben a magányban, a csodaszép sziget csendjében, körülbeve a klasszikus kor szellemétől, visszaalmodta a rég letűnt bűbajos regévilág képeit és alakjait, melyeknek központjában a hősmondák daliás hőrsza, „peleusi levante Achilles” állott. Róla nevezte el a kastélyt, mert őt is ifjúkorában ragadta el a zord halál anyjától, az ezüstlábu Thetistől. Körül a falakon mindenütt a hős életének főbb jeleneteit ábrázoló képek, az előcsarnokban pedig gyönyörű márványszobor, mely a haldokló leventét mutatja. Láttára mindannyiszor megcsendült a királyasszony lelkében a görög rege mélabus hangja:

„Es elközelgett az idő, mikor be kellett telni Achilles végzetének is és Phoebus Apollon dárdája átszurta szívét, midőn Trójának Scaea kapuja mellett harcolt. A porban hevert Achilles holtteste s a görögök egész nap harcoltak körülé,

míg végre hatalmas zivatar támadt s véget vetett a heves csatának. Azután a görögök elvitték hajóikhoz a holttestet, rátették egy nyoszolyára s megmosták uszta vízzel. És még egyszer kikelt korálbarlangjából, a tenger fenekéről, az ezüstlábu Thetis és a vele jött nimfák betöltötték a levegőt jalkiáltásaikkal. Thetis aztán sokáig állott sírva a holttest fölött, melyet a nimfák ragyogó ruhákba burkoltak. Több napon és több éjen át ott sirtak és virrasztottak fölőtte, végre nagy máglyát raktak a tengerparton, rátették a holttestet s a máglya lángja föllobogott egész az égig. Azután összedették hamvait és Patroklius hamvaival együtt beletették egy arany hamvvederbe. És emlékezt okáért nagy dombot hánytak fölője ott a Helle tengerének partján, hogy messziről meglássák az emberek, amint járnak-kelnek hajóikkal a széles víz hátán . . .

És a bánatos szívű királyné együtt kesergett, együtt gyászolt a tenger istenasszonyával. Ó bár maradt volna mindvégig fájdalomának ebben a pantheonjában, a muzsák hajlékában, a homéri hősök meghitt társaságában, Hellásznak napsugaras földjén! De nyugvást nem ismerő szelleme — mily igaz Castelar szava, hogy a szellem vértanuság — nem engedte pihenni, kiragadta a béke öléből s üze-hajtotta országról-országra. Ha már nagyon befáradt a hajszába, sebzett galambként megint visszazállt a korfui csodapalotába. „Ezt a helyet szeretem legjobban, — szokta mondani — mert én teremtettem; minden fát és minden szobrot magam választottam.” Mikor yachta, a Miramare, befutott a korfui kikötőbe, már messziről megpillantotta a magányos könnyecsepp tünődő költőnek felhő szobrárt, melyhez aztán gyalog sietett fel a kikötőből fölvezető márvány-

lépcsőn. Utközben sorra látogatta kedvenc szobrait, ezeket a hűséges barátokat. Egyszer aztán hasztalanul várták kedves költőit: Byron a rózsalugasban, Heine a tenger felől. S hiába várta a gyönyörű park, melynek lombos utain bánatát hordozta; acsónes falak, melyek közt rövid álmait aludta; a tervasz, ahol a kelő napot üdvözölni szokta; a kis templom, melyben napi imáját elrebege . . . mind, mind hiába várták. Nem jött vissza többé soha.

Magyarország történelme gazdagabb lett egy szenttel, a bécsi kapucinusok sirboltja gazdagabb lett egy királyi koporsóval. Pedig az ő költői lelke más sirhelyről ábrándozott. Szabad szeretett volna lenni haló porában is. Ott óhajtott pihenni sudár pálmák és búsz ciprusok alatt a tenger partján, ahol a habok zongása suttogja fülébe az örök általódalt s magányos hantját messziről meglátják az emberek, amint járnak-kelnek hajóikkal a széles víz hátán . . .

Nem így lett. Akik bitorban születnek, azoknak még holtuk után is vannak kötelességeik. Odalent a korfui kikötőben pedig egyhangu mormolással ostromolja a fehér márványpartot a nyugtalan tenger, panaszosan keresve leghevebb barátját és siratva, hogy mily rövid életű a szép e földi világban. A csapódó hullámok talán a jól ismert kedves dalt dudolják:

Ködként megsemmisültek
A két kis csillagok,
Amelyek ragyogása
Csak örömet adott . . .

Végbél-, Aranyér-, Cukor- betegeknek,

Gyermekekgyasoknak és csecse-
mőknek nélkülözhetetlen. Min-
den tisztaságot szerető embernek
feltétlenül szükséges a „ZÉRO”
használatára, mert abszolút tiszta
és kellemetlen érzést nyer általa.

Meggátol minden horzsolást és infekciót.
Használatban olcsóbb a papírúal.

... Kapható mindenütt! ...
„ZÉRO” szabadalmazott vattaárugyár
Telefon 87-52. BUDAPEST. Telefon 87-52.
VII. Rózsa-utca 45.

be. Az ünnepi beszédet *Katona-Horváth* István belvárosi plebánus mondotta, aki ötletesen s eredeti csapásokon méltatta a kimagasló történelmi vezéregységét a maga kiváló nagyságában. A program többi számát szavatok s énekek töltötték ki. — A *Tóvárosi Katolikus Kör* ünnepe csütörtökön, e hó 22-én folyt le a kedves milióban. Az elnöki megnyitót itt *Kutildhofjer* István belvárosi káplán mondotta. Ünnepi szónoka ez estén *Reichardt* Tamás dr. teológiai tanár, tanulmányi felügyelő volt a körnek, aki Rákócziól az ő karakterisztikus mélységével és alaposságával szólott csiszolt, gondos formában, helyenkint kedves melegséggel és lendülettel. Volt több szavalt és ének is. Az énekszámokat *Csiphés* Gyula egyesületi titkár ügyes vezetésével mellett adták elő. *Felber* Géza belvárosi káplán gramofonján kiterenő tákat produkált. Az este igen látogatott volt. — Holnap a *Palotavárosi Katolikus Körben* *Budai Nánor* tanárjelölt tart szabadalomást „A vasárnap megszűnéséről.” Az előadás iránt az egyesületi tagok körében élénk érdeklődés nyúvával.

(A tornavacsény.) A Székesfehérvári Tornaklub holnapi tornaversenye nagyszabású lesz. Részt vesz benne a Budapesti Posta- és Táviratbiztosítók Sportegylete öt taggal. A csapat ruhájának színe *sold-féhér*. Továbbá a Budai Tornacsapat hat taggal. Szín: *fehér ing*, a mezőben „A” betű. A Budapesti Tornaklub öt taggal. Szín: *fehér ing*, a mezőben B. T. C. jelzéssel. Végül a Székesfehérvári Tornaklub. Csapatában részt vesznek: *Majör* Mihály, *Ferenczy* Pál, *Szirkovits* Károly, *Hurbán* István, *Fischer* Lajos. Szín: *piros-fehér*. A versenyben győztes csapat egyesületének a versenyt rendező helyi klub tiszteletdíjat állapított meg.

(Tűz az asztalos-műhelyben.) Tegnap reggel fél 7 órakor a Várkapu-utca 5-ik szám alá hívták a tűzoltókat, ahol *Nyáry* Gábor asztalos-műhelyében támadt tűz. Mikorra a tűzoltók megérkeztek, több szép butordarab és nagyobb mennyiségű szerszám lett a lángok martalékává. *Nyáry* Gábor kára 600 korona. Biztosítva nem volt. A megejtett tűzvizsgálat megállapította, hogy a tűz *Kriszta* János asztalosnanc gondatlansága folytán keletkezett, aki a műhelyi kályhán enyvet olvasztott, a kályha körül felgyülemlett fagacsot nem kotorta el, ami azután a kályhából kipattant szikrától tüzet fogott. A fiu ellen a rendőrség vétkes gondatlanság címén eljárás indított.

(Már megint.) A helyi riportnak tudvalevőleg csőstül hullik ölébe nap-napután a temérdek lokális szenzáció, a város s a vidék lüktető életének. eleven erejének klasszikus megnyilatkozásként. A szenzációk közt, ha nem családunk, három csoport domborodik ki legjobban. Egyik a verekedéseké, másik a baronfilopásoké, a harmadik a sátoros cigányoké. (A tüzekről most nem szólnak. Itt lenne a negyedik csoport. Dehát elvégre lehet ugy is okoskodni helyi logikával, hogy a vörös kakas épenugy a baronfiak közé tartozik, mint például a kendermagos. Vagy nem?)

Nos a sátoros cigányok majd a városban garázdálkodnak, majd a vidéken garázdálkodnak. Sőt olyan eset is van néha, amikor kőterben ülven, egyáltalán nem garázdálkodnak. Nekünk ez mindenképen baj. Nolentes-volentes meg kell írunk, hogy garázdálkodnak, vagy hogy nem garázdálkodnak.

Halálmegevetéssel jelezzük tehát részletesen a következő cigányeseteket:

E hó 22-ike és 23-ika közötti éjjelen *Tóth* János sárkeszi lakos házába oly módon törtek be, hogy utcai szobájának ablakát kiemelték a falból. A betörők öt dunnát, 12 vankost és azonkívül nagymennyiségű ruhaneműt vittek magukkal, úgy hogy *Tóth* kára 426 korona. A nyomozó csendőrök megállapították, hogy a betörést *Kolompár* Ferenc, *Rafael* Lajos és *Rafael* Imre kőborcigányok követték el. A betörőt elmenekülték.

Ime az egyik cigányügy. A másik meg ez. A székesfehérvári és a környéki betörésekben bűnös kőborcigányok még mindig nem kerültek kézre. Tegnapelőtt a portyázó csendőröknek Csór község határában feltűnt, hogy a császár nyári kunyhójának ajtaja nyitva áll. Meg inkább feltűnt volt, hogy a kunyhóban csak nemrég elaludhatott tűzben rongydarabokat találtak. Felásták a kunyhó földjét és a föld alól nagy mennyiségű ruhanemű került felszínre, amely a Székesfehérvárról történt betörésekből származván *Varga* János és *Rákos* Ferenc felsővárosi lakosnak képezi tulajdonát. Valószínű, hogy a rabló-cigányok az ellopott ruhák azon részét, amelyet nem tudtak volna értékesíteni, elégették, míg a többit a földre ásták, hogy alkalomadtan onnan előszedhessék.

Ennek az állandó rovatnak egyébként minden unalmas volta mellett is megvan az az egy tanulságos oldala, hogy létről-hetre sűrűti a cigánykérdés rendcséit.

(Leesett a kocsirol.) *Fodor* János 60 éves nyugalmazott vasúti kalauz csütörtökön délután mit sem sejtve egylovas kocsiján jókedvűen tert hazafele Budai-uni szőlőjéből. Az Erzsébet ligeten túl lova egy szerte megbokrosodott és vad futásnak eredt. A váratlan rázkódattás következtében *Fodor* kiesett kocsijából és pedig, mint tudósítónk írja, oly szerencsétlenül, hogy fejete fölé esett. Lovát még jókor elfogták, neki pedig volt még annyi lelelkjelénte és ereje, hogy a nem messze levő Szent György-közkörházba gyalog elment. Sérülése nem életveszélyes.

(Keserű lecke.) Jól értesült hírforrásunk írja: *Pallag* János 21 éves urhadai legény a napokban vadászpuskával babrál a konyhaajtó előtt *Egyik* társa, *János* Ferenc ezt látva, hátulról elvette tőle a fegyvert, amely eközben esetlegesen elcsúszt egyhogy a sátek *Pallag* hatába és nyakába fúródta. A nem halálosan megsérült legény a Szent György-közkörházba ment a honnan valószínűleg egy heti gyógykezelés után ismét kiszabadult. A főhöklet is óvatosan bánjanak a fegyverrel, úgymond tudósítónk. Ugyan ő egyuttal azt is hozzateszi az esemény kommentálásához, hogy más értesítés szerint verkedésből támadt e szerencsétlenség.

Tűzálló (samotteval) betéttel kifalazott kiténő kályhák nagy választékban kaphatók *Márkus* Simon özv. és fia cégnél, Jókai-utca 16.

Szigeti és Társa fényképészeti és festészeti műintézet Székesfehérvár, Kossuth-utca 9. sz. Nagyításokat bármely kis fénykép vagy természet után aquarell, platin, vagy olaj kivitelben. Elsőrangú munkáért szavatul Szigeti és Társa.

Megvételre keresték egy jókarban levő harmonium. Ajánlatokat kérjük lapunk főszerkesztőjéhez mélni.

FA-SZOBRASZ. Mindennemű fa-szobrászati munkát — különféle stílusban — elvállalok. Képeket faragott antik-úntalatt jutányos áron pontosan készítek. A közönség és az iparos urak támogatását kérem. *PETŐ* *IGNÁC*, Székesfehérvár, Vásár-tér 12. szám.

TANÜGY.

A tanítókhöz.

Székesfehérvár, nov. 24.

A kötelességek teljesítésében a legjobb és leghatásosabb erkölcsi motor a felelősség elve. A római pápától, az imperátortól, a miniszter-

elnöktől kezdve le a legszerényebb káplánig, a legigénytelenebb katonáig, a legegyszerűbb polgár, mindenkül a felelősségnek kell cselekedeteiben mozgatnia. Minthogy azonban a társadalmat semmiféle intézményében nem lehet oly tökéletesen szervezni, hogy minden egyénnek legyen egy számonkérő faktora, amelynek kénytelen-kelietlen felelni tartozik cselekedeteiért és az embernek számtalan oly cselekedete van, amelyet egyáltalában semmiféle emberi tekintet nem érhet utól, az a kérdés merül fel, hogy ezen tetteiért kinek-minek feleljen az ember? E kérdésnél az istentelenség egy oly útközbe rohan, amely minden okoskodásait izze-porrá tori. Szorultságában azt hebegi, hogy az ember oly cselekedeteiért, amelyekről semmiféle emberi hatóság nem tartozik felelni, azokkal a lelkiismeretnek számol! Akik minden lelkiállót tagadnak, a köteleesség, a felelősség és viszonyosság logikájának súlyától nyomatva, okoskodásuk utvesztőjéből kigaztól valóságos szabadkőmives kezzelel a lelkiismeret hiját építik meg, amely azonban a „szabadgondolkodásnak” csúdjá csak.

Akármenyt okoskodják is a modern morál-
filozófia, az emberi cselekedeteknek erkölcsi ru-
gogat csak abban a vallási elvben lehet keres-
nünk, amely így szól: „Az Isten igaz bírő, aki
megjuttalmazza a jót és megbünteti gonoszát.” Ez
az egyetlen princípium, amelyben világosan,
meggyőzően, megnyugtatóan és vizsgálaton ki
van tejezve a köteleesség és felelősség alapoka.
Ez ez nem is lehet maskep, mert ha az embernél
elvégre csak a jutalomnak biztos reménye
numeral legfőbbet, sőt mindent és ha a kézzel
fogható rosszat meg tudja büntetni az arra
rendelt hatóság is, akkor a sok kézzelfogható jót,
sőt a szamulatlan jót ki jutalmazza meg? Hát a
jönak az volna az átka, hogy jutalmazatlanul
maradjon? Van ebben erkölcsi lehetőség?

Utt van a néptanítók példája. Ők a leg-
nemesebb polgári hivatásnak, a nepevelésnek, a
népoktatásnak a munkasai. És ők a megmond-
hatoi annak, mit dolgoznak, mit szenvednek
nemes hivatásukért és hogy mi jutalmat kapnak
nem ritkán e világolt megbecsülhetetlen szol-
gálataikért. Hát mar most az ő sorsuk abban
kiclegitést találna? Be lehetne érniök azzal a
modern bölceleti csalatintasággal, hogy a leg-
sőbb jutalmuk a jól teljesített köteleesség
öntudata és a tiszta lelkiismeret boldog nyugalma
— mikor ezt olyan szírenhangok suttogják a
fülkébe, amelyek tagadják a lélek létét és amikor
ezt olyan emberek szuggerálják a lelkökbe, akik
a boldog lelkiismereti nyugalma, a jól teljesített
köteleesség édes öntudatát a világért sem cserélhik
fel azzal a meglegedett, sőt elbizakodott öntu-
dattal, amely a rangos állásból, vagy zsiros
vagyonból pülfeszkedik ki? Vajjon a tanítók
sorsa nem a legkiáltóbb bizonyosága-e arra, hogy
az Istennek kell majd azt a jót megjutalmaznia,
amelyet a világon senki sem tudott, vagy akart
méltoképpen megjutalmazni?

Nezzük azt a sok millió és millió embert,
akit semmikep sem elégít ki az élet; de nézzük
nemcsak azokat, akiket szerencsétlenségök tört
össze, amit természetesen nem tesz jóvá a jól
teljesített köteleesség édes öntudata, hanem azokat
is, akik normális életviszonyok között ugyan, de
verejtek facsaró erőfeszítéssel vonszolják életök
szekerét. Vajjon ezek nélkülözéseit feledtetni tudja-e
a tiszta lelkiismeret boldog nyugalma? És ha
mindezek még azt a megnyugtató meggyőződést,
azt a vizsgálatol reményeséget is kénytelenek lesz-
nek nélkülözni, amely a hivatkozott vallás-erkölcsi
elvből szól lelkökhöz és szívökhöz ugyan, mi
lesz akkor? Vajjon abban az áldatlan harcban,
amelyet az elégedetlen polgártársak elkeseredésére
spekuláló földönutok, — akiknek se hite, se
hazája, — a vallás-erkölcsi hitélet elközbásával
indítanak a meggyökerezett magyar társadalmi rend
ellen, vajjon abban közönbösen, tétlenül nézhet
jűk-e, hogy niht hullnak el mellőlünk százával, ez
rével azok, akiket a keblünkön neveltünk és meztá

nitottunk Istenben hinni, bizni, érette dolgozni és küzdeni?

A néprontók tele tödővel és szájjal azt hiszik, hogy Krisztus volt az első ideális socialista, — én is ezt mondom, — de ők e szentséges, hódító névvel csak korteskednek a keresztények között és a mikor ezzel a felségessé, isteni névvel így visszaélnék, nyomban tagadják fenség tanait, elvetik magasztos erkölcsi elveit, gyalázzák egyházát és annak intézményeit. Pedig hát örökre bizonyos, hogy a társadalmat csak Krisztus vallási tanainak és erkölcsi elveinek alapján lehet újjászervezni.

De vajjon kikről nincsen ezekben a Krisztusi tanakban gondoskodva? Ezzel a kérdéssel fordulok nem a szociáldemokratákhoz, akiknek elméjén ez idő szerint a legmakacsabb elfogultság sűrű köde borong, hanem a katolikus néptanítókhoz akik Krisztus nevéit, a kereszt legiójába sorakoztak be és Krisztus csemetéinek kertészei. Megismételtem kérdésemet: vajjon kikről nincsen az evangéliumi tanokban kellőképpen gondoskodva? Nem beszéltek a szülőkről, akiknek pátriárkái tekintélyét és sérthetetlen szentségét még a Sinai hegyről ledörgő isteni törvény is védi; nem a fejedelmekről, akik tekintélyök minden erejét abból a keresztény jogforrásból merítik, hogy Isten kegyelméből uralkodnak; nem más kormányhatóságokról; a melyekről megmondotta a nemzetek apostola, hogy nincsen hatalom csak Istentől és amelynél erősebb, biztosabb kormányzó jogért senki sem adhatott volna kezébe, hanem beszéltek a *szegénységről*, amelynek nevében a szociáldemokrácia annyit hazudik és annyi embert lépre csal.

Kérdem -- a *szegénységről* gondoskodott-e valaha valaki fejedelműb bőkezűséggel, mint az evangélium?

A szegénység ügye a kereszthez van szegezve és csak annak jelében boldogulhat. „In hoc signo vincas” e jelben fogsz győzni. Ezt ne feledjék, jegyezzék meg jól a szegények. Csak egyetlen egy társadalmi átalakulás lehetséges és ez a kereszténység jegyében történendő átalakulás. Csak Krisztusért fogják a gazdagok és hatalmasok örökölt vagy szerzett javait és jogait feláldozni, mert csak tőle várhatunk cserébe olyan javakat és jogokat, amelyeket tőlük sem el nem kaparhat, sem el nem vitathat semmiféle társadalmi szekta.

XIII. Leó pápa az ő lángelméjével felfedezte a szociális kórság mentő szerét. Egy szivekig és veséig ható enciklikájában a *keresztény szociálisták* sorakoztatja a szociáldemokrácia ellen. Es ezen ötletében csak az a lumen de coelo, az az égi fény nyilatkozik meg, amely a világon mindent oly átlátszóvá tett lángelméje előtt. Ki kell tehát puhatólni a szociáldemokráciától, hogy van-e benne jó hiszeműség és becsületes akarat. Napnál fényesebb világításban oda kell állítani szeme elé azt a kétségbe vonhatatlan történeti tény, hogy amióta a világ áll, sem Krisztus előtt, sem utána nem sikerült semmiféle politikai vagy más szrektának megvalósítani azt az ideális társadalmi rendet, amellyel telelármaztá a világot. Ez csak Krisztus szellemében történhetik meg; csak Krisztus egyedül boldogító és üdvözítő tanai és erkölcsi alapján valósítható meg. És ezt az elvet vallani és szolgálni minden keresztény ember kötelessége.

Ebből a fenséges *keresztényszociálista misszióból* főréssz a *katolikus népnevelők!*

Ha igazán szeretjük a népet és szívünkön viseljük erkölcsi épségét és családi jólétét, akkor azt gyengéden vállon kell ragadnunk, de erősen a szívére kötünk hogy — ha csak Krisztus kezéből várhatja boldogulását, ugy ne higgyen semmi más kézben és különösen ne a mindent rombolni kívánó szociáldemokrácia kezében. A bűnből csak bűn sarjadhath, jó semmi esetre sem. A népnevelők, felelőssége nem szorul csupán az iskola falai közé, növendékeink kiviszik azt onnan a községbe is. Az emelkedett szellemű, fenkölt lelkű népnevelő, Krisztusnak lankadatlan legiónáriusa szemmel tartja neveltjeit a közéletben is és lépteiknek útját vizsgálódó, aggodó figyelemmel kíséri. Midőn tehát katolikus néptanítóink manapság annyi neveltjüket látják a szociáldemokrácia örvénye felé rohanni, kérem vessenek nekik gátat a keresztény szociálisták propagandájával és legyenek meggyőződve arról, hogy

sok ártatlan családnak a könnyeit takarítják meg nemes akciójukkal és érdemesekké válnak nemcsak megfizető nevékre, de ami fő és legmegfizetőbb rájuk nézve — érdemesekké válnak Krisztusra.
Heller Iván.

Felelős szerkesztő: **Dr. HELVEY LAJOS.**

ANYAKÖNYVI HIREK.

1906. évi november hó 17-től november hó 24-ig.

Születés. Született: 10 törvényes fiú, 8 leány, 1 törvénytelen fiú, 0 leány; ezekből halvaszületett törvényes fiú 1, leány 1, törvénytelen fiú 0, leány 0. Összesen 21.
Halálozás. Elhalt: 7 fiú, 12 nő; ezekből 7 éven aluli törvényes fiú 3, leány 3, törvénytelen fiú 0, leány 0, 7 éven felüli fiú 4, nő 9. Összesen 19.

E szerint a születés a halálozást 2-vel mulja felül.

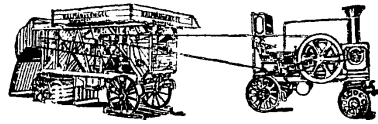
Elhaltak. Hegyes Ferencné, Khaut Teréz, r. k. 34 éves, zsidó temető. — Osztotics Mihály, r. k. 2 hónapos, Kecskeméti-utca 27 sz. — Özvegy Ditrich Andrásné, Arnhold Antónia, r. k. 78 éves, Szunyog-utca 2 sz. — Sáfing János, ev. ref. földm. napsz. 42 éves, Szt. György kórház. — Nyikos Ferenc, ev. ref. kérégető, 73 éves, Szt. György kórház. — Weisz Margit, zsidó, 9 hónapos, Halász-utca 6 sz. — Jónes József, r. k. kisbirtokos, 37 éves, Maroshegy. — Knitthoffer Erzsébet, r. k. 1 hónapos, Bank-utca 2 sz. — Pumminger halva született leány r. k. Tobak-utca 17 sz. — Kummer Péter, r. k. 4 hónapos, Öregyhagy 807 sz. — Barsch Ferencné, Fekete Ágnes, r. k. 32 éves, Szt. György kórház. — Lechner József, r. k. 10 hónapos, József Főherceg lak-tanya. — Tujner Erzsébet Rozália, r. k. 20 napos, Sár-utca 6 sz. — Özvegy Bogárné Jánosné, Mészáros Julia, r. k. 78 éves, Szt. György kórház. — Kaszás Mária, r. k. 26 éves Szt. György kórház. — Dávid Mária, r. k. 62 éves, Szt. György kórház. — Stapper Istvánné, Horváth Erzsébet, r. k. 33 éves, Szt. György kórház. — Kertai halva szül. r. k. Jónes-utca 22 sz. — Schmekk András, r. k. háztulajdonos, 83 éves, Királykut-utca 0 sz. — Gránási Erzsébet, r. k. 11 éves, Homokos. — Wetzl Jánosné, Veszeli Karolina, r. k. 83 éves, Budai-ut 21 sz.

Számtalan első díjakkal és díszoklevelekkel kitüntetve.

KALMÁR és ENGEL

MOTOR- ÉS GÉPGYÁRA
BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 18.

Ajánlja egy cséplőgépet, mint malomüzemre leegyszerűsített benzínmotorjait, benzínokomóbiljait, valamint szivógáz-motorjait melyek V., Lipót-körut 18. hármikor üzemen megtekinthetők.

Teljes jótállás Egyedül létező újdonság!
Kifutó cséplésért!

Ezen motorok egyetlenes járásnak és bámulatos egyszerű szerkezetük folytán bármely legjárattanabb ember által is azonnal könnyen kezelhetők.
Árjegyzék ingyen. — Olcsó árak részletfizetésre.

KOCSIFÉNYEZŐ és NYERGES

üzletemet a n. é. közönség b. figyelemébe ajánlom.

Raktári tartok mindennemű ruganyos hintókból és különböző üzleti kocsikból. **Javításokat** a leggyorsabban és jutányos árban készítek.

Hirtling Pál kocsigyártó,

Székesfehérvár, Tolnai-utca 16.

VÁSZON-ÁRUHÁZ MEGNYITÁS!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint Székesfehérvárott, a Barátok épületében (azelőtt Özv. Hanel Antalné-féle üzlethelyiség) egy a mai kor igényeinek megfelelő

Vászon-üzletet

nyitottam, raktáron tartok nagy választékban elsőrendű **Szepességi, Liptószentmiklósi és Rózsahegy-i vásznak** és sifonokat, **Damask ágy- és asztalneműk**, **kávé terítékek**, **fehér és színes vászon-zsebkendők**, **törülközők**, **törülendők**, **kanavásznak**, **pique**, **zsinóros atlasz** és jól mosható **divatos színes parget**, **egy a legfinomabb ing- és bluz-zsefeket**. Továbbá **dús választék ágy- és asztalterítők**, **ablakfüggönyök**, **szőnyegek**, **háztalig készült paplanok**, **matrac-szövetek** és **roletta-vásznakban**.

Menyasszonyi, gyermek-, csecsemő-kelengyék és uri fehéreneműk a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig készítették.

Elsőrangú összekötéseim következtében azon kellems helyzetben vagyok, hogy nagyra becsült vevőimnek mindenkor a **legjobb, legfrissebb árut** a **legelőnyösebb árban** számíthatom.

Vállalatomat szíves jóindulatukba ajánlva

Kiváló tisztelettel

Sövegjártó Jánosné,

törvényszéki legjegyzett ügytulajdonos.

Ugyanitt egy tanuló felvétetik.

Hirdetéses jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban. Szt-István-tér 1.
Székesfehérvár.

Székesfehérvári első Butorraktár

Sas-utca 6. szám,

a „Fekete sas” szállodával szemben.

Van szerencsám a n. é. helybeli és vidéki közönségnek a már **40 éve** jó hírben álló saját készítményü

kárpitos és asztalos BUTORAIMAT

nagy választékban, szilárd és izlásteljes kivitelben, pontos kiszolgálás és jutányos árakban ajánlani.

Nemkülönben e szakmákban vállalkozom kívánatra külön rajzok szerint elkészítendő mindennemű kárpitos és asztalos munkákra helyben és vidéken.

Teljes tisztelettel.

Füstör Imre.

Mindenkor első helyen áll

SCHUBERT ÉS SCHLESINGER ÁRUHÁZA

Karácsonyi alkalmi kiárusítása

mely már megkezdődött és

december hó 31-ig tart!

Dacára a pamut és gyapjuárak óriási áremelkedésének mi

a szokottnál is alább szállítottuk

árainkat a karácsonyi alkalomra!

Még soha nem létezett ousó árak mellett

szerezhetik be szükségletüket t. vevőink, mert az alkalmi kiárusítás

kiterjed sokoldalú üzletünk minden cikkére:

Női ruhakelmék

csakis széles, jó minőségű divatos áru, legkiválóbb gyártmányok,
valódi alkalmi vételek métere 35 krtól kezdve 1 frt. 25 krig.

Selyem szövetek

A legszebb minták, finom minőség, eddig elérhetetlen és
verseny nélkül álló métere 75 krtól kezdve 1 frt. 45 krig.

Mesókelmék, barchetok

Kitünően mosható, jó minőségek, divatos minták és színek,
felülmulhatatlan, csakis áruházunk különlegességei
métere 18 krtól kezdve 45 krig.

 Karácsonyi alkalmi mintagyűjteményünket, mely változatos tartalma,
praktikus összeállítása, különösen pedig **minden versenyt kizáró olcsó árai**
által páratlanul áll, kívánatra bérmentve küldjük t. vevőinknek.

Schubert és Schlesinger áruháza,
Székesfehérvár, Nádor-utca.

Karácsonyi kirakataink látványosságot nyújtanak,
Minden cikk árral jelezve!

50.000 méter
tisza gyapju francia
voile de laine
Elragadó szép,
divatos minták!
Métere
28 krtól 55 krig.

Óriási tömegben
felhalmozódott szövet és
selyemmaradékok
minden elfogadható árban
adatnak el!